

2.4 Særlig pladskrævende varegrupper

Udvalget foreslår, at begrebet butikker, der alene forhandler særlig pladskrævende varegrupper, fastholdes, men at definitionen ændres til bilforhandlere, forhandlere af lystbåde og campingvogne, planteskoler samt tømmerhandlere og forhandlere af sten, grus, etc. og byggeområder i forbindelse hermed. Endvidere foreslås, at møbelbutikker og køkkenbutikker - ligesom de butikker, der har yttret ønske om at blive betegnet som pladskrævende (hårde hvidevarer, tæpper og babyudstyr) - henvises til de øgede grænser for bruttoetageareal i bymidter og bydelscentre samt de muligheder for store butikker, der gives i visse bymidter og aflastningsområder.

Baggrunden for udvalgets forslag er dels et ønske om at dæmme op for den fortsatte udbygning af butiksarealer i udkanten af byerne langs indfaldsvejene, dels at imødegå den skævvridning af konkurrencen mellem butikker i bymidten og butikker uden for bymidten, som er resultatet af brancheglidningen sammenholdt med en manglende håndhævelse af bestemmelsen om, at der skal være tale om butikker, der alene forhandler pladskrævende varegrupper. Bestemmelsen gælder ikke for butikker, der både forhandler særlig pladskrævende varegrupper og andre varer. Når møbel- og køkkenelementer ikke længere foreslås defineret som særlig pladskrævende skyldes det, dels at disse butikker er mere byorienterede og derfor kan medvirke til at understøtte livet i bymidten, dels at der for køkkenelementernes vedkommende reelt ikke tale om store butikker.

Udvalget foreslår, at butikker, der alene forhandler særlig pladskrævende enheder, som udgangspunkt ikke skal være omfattet af hovedreglen om butiksstørrelser. Det overlades til kommunalbestyrelserne i kommuneplanen at angive rammer for antal butikker og butiksstørrelser i de områder, der udlægges til sådanne butikker, og ligesom i de gældende regler forudsættes der for de store butikker med regionale konsekvenser foretaget en vurdering af virkningen på miljøet, jf. planlovens § 11 g (vvm-reglerne).

Med forslaget får kommunalbestyrelserne fuld kompetence til planlægning for butikker, der alene forhandler særlig pladskrævende varegrupper. For at undgå brancheglidningen og den deraf følgende skæve konkurrence foreslår udvalget, at der for byggeområder i forbindelse med tømmerhandel eller lignende foreslås en maksimal grænse for byggemarkedsandelen svarende til den generelt tilladte størrelse for udvalgsvarebutikker på 2.000 m² i bymidter og bydelscentre.

Udvalget foreslår, at det i loven præciseres, at der ikke kan etableres butikker, der forhandler dagligvarer i områder udlagt til brug for butikker, der alene forhandler særlig pladskrævende varegrupper. Målet hermed er at undgå, at områder til særlig pladskrævende varegrupper kommer til at konkurrere med bymidten, og at der i stedet for kan etableres en arbejdsdeling mellem de forskellige centertyper.

Miljøministeriet er enig i udvalgets anbefalinger, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed. På baggrund af en nærmere vurdering af møbelbranchens behov er møbler dog fortsat defineret som særlig pladskrævende varegruppe. Udlæg af arealer til butikker, der alene forhandler møbler, kan imidlertid kun ske, hvis kommunen i forbindelse med udarbejdelse af kommuneplanen foretager en vurdering af og redegør for alternative placeringsmuligheder. I forbindelse med kommunens redegørelse skal der først redegøres for en mulig placering i bymidten, eventuelt ved en udvidelse af denne. Herefter skal der redegøres for mulighederne for at placere butikken i henholdsvis bydelscentre, aflastningsområder og områder til særlig pladskrævende varegrupper.

2.5 Særlig planlægningsmæssig begrundelse

Udvalget foreslår, at den gældende bestemmelse om, at kommunalbestyrelserne skal redegøre for den særlige planlægningsmæssige begrundelse ved planlægning for butikker større end lovens hovedregel, erstattes af faste butiksstørrelser for dagligvarebutikker og udvalgsvarebutikker og af en regel om, at der i byer med mere end 60.000 indbyggere ekstraordinært kan planlægges for større butikker. Kommunalbestyrelserne skal selv fastsætte den maksimale butiksstørrelse for butikker, der alene forhandler særlig pladskrævende varegrupper, og kommunalbestyrelserne i de største byer får mulighed for at planlægge for et antal udvalgsvarebutikker større end grænsen i loven. I denne sammenhæng erstattes den særlige planlægningsmæssige begrundelse af krav til indholdet i kommunalbestyrelsernes redegørelse for planlægning for store butikker.

Hensigten er at skabe større klarhed og at undgå den gældende bestemmelse, som er vag og elastisk, og som har givet anledning til en række uoverensstemmelser mellem regionplanmyndighederne og miljøministeren.

Miljøministeriet er enig i udvalgets anbefalinger, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed, bortset fra, at bestemmelsen om store udvalgsvarebutikker i de største byer, foreslås udformet således, at store butikker kan placeres i byer med mere end